

KAPITOLA III JE TO NUDA!

Aneb – o příčinách rozvodu. Všechny moudré knihy píší, že největším problémem dlouholetého manželského soužití je nuda. Dámské časopisy poskytují tucty rad, jak nudě v manželství zamezit. Pánové žádné rady nepotřebují, neb jim to je jasné: s kámoši v hospodě, na fotbale či kdekoliv jinde nuda není nikdy, takže není co řešit. Přijměte jako fakt, že nuda bude hrozit vždycky. Příčinou nudy totiž není manželství ani váš partner, ale VY. Kdybyste nebyla vdaná či nebyl ženatý, nudili byste se stejně. Problém spočívá v mozku. Jakmile nemá dostatečné množství podnětů, začne se nudit.

Prováděly se pokusy s lidmi ponořenými ve skafandru do vody, tedy do stavu skoro bez tíže, bez světla, bez zvukových podnětů. Po velmi krátké době se dostavily halucinace. Nechat tak člověka delší dobu, nevratně se v lékařském slova smyslu zblázní. Tělo umírá bez jídla, mozek umírá bez podnětů. Jde tedy o to, jak mozku zajistit pořádnou dávku podnětů, aby měl co chroupat. Osobně se domnívám, že zajišťování podnětů se daří lépe s partnerem než bez něj, neboť vždy existují vzájemné podněty a navíc je zde oprávněný předpoklad, že další podněty se zdvojnásobí.

Co může takovým vhodným manželským antinudícím podnětem být? Zapomeňte na práci. Kromě Marie a Pierra Curie nevím o jediném páru, pro který by společná práce byla dostatečnou zárukou ne-nudy. Pro ně zřejmě nebyl problém si vyznávat lásku ve fyzikálních vzorcích, a pokud vůbec došlo na pauzu mezi prvním a druhým číslem, tak si v posteli spočítali pár rovnic.

Co má tedy být obsahem manželství a jak v něm zabránit nudě? Pokud si začnete plést obsah manželství s byznysem, dříve či

později narazíte na kompetenční spory a neznám větší peklo než rozvod kombinovaný s dělením podniku. Ani společné řešení starostí nikomu podněty nepřineslo, protože správné podněty musí být KLADNÉ, radostné a překvapivé. Podněty a překvápka je nutno plánovat a plánovitě rozvíjet. Za dvacet let, co se zabývám řešením lidských sporů, se poctivě snažím najít důvod, proč se vlastně lidé rozvádějí. Podle mého názoru je důvod vlastně jen jeden. Souvisí s osobním růstem a vlastním vědomím. V páru, který se rozvádí, vždy jeden začne „krnět“, zatímco ten druhý touží jít dál. Projeví se to nevěrou, hádkami či něčím jiným, ale to jsou jen zástupné výrazové prostředky toho, o co jde ve skutečnosti.

A o co jde? Když se lidé berou, jsou povětšinou oba na úplném konci svého dětského vědomí a není jasné, jak se budou vyvíjet dál. Dítě i dospělý vidí věci úplně jinak, ale především přístup dítěte a dospělého k vlastnímu vědomí je zcela jiný. Dítě je zvědavé. Chce vědět víc. Do doby, než narazí na prvního pedagogického blba v našem školství, se do školy těší. Dítě chce proniknout k podstatě věci.

Je srozuměné s tím, že jeho vlastní vývoj nebyl ukončen a je ochotno i zapracovat k dosažení „vyšších met“. Jiná věc je, že se tak často děje v oblastech, ze kterých rodiče nejsou tak moc nadšeni a které nejsou ve školních osnovách. Téma českých školních osnov však zde rozebírat nebudeme, neboť by se tato knížka mohla snadno stát nepublikovatelnou. Velké většině dospělých je tato dětská zvědavost, kreativita a touha po neustálém dalším vlastním sebezdokonalování upřena. I vysokoškoláci jsou schopni zavřít diplom do šuplíku a mimo detektivky na dovolené už nevzít knihu do ruky. Na druhé straně existují lidé, kterým tato zvědavost zůstane, nebo se po nějaké době útlumu znovu objeví.

V manželství se tedy začnou rozevírat jakési „mentální nůžky“,

jejichž důsledkem je rozvod. Tento stav byl velmi dobře popsán například v rámci psychoanalýzy. Ti, kteří se pustili do psychoanalýzy či jiných psychoterapií, mají nepoměrně vyšší rozvodovost. Na základě psychoterapie totiž partneři v kritické fázi vztahu začnou spoustu věcí vidět jinak, uvědomí si existenci souvislostí, které dříve neznali, a jejich osobnosti se začnou měnit.

Samozřejmě, že se začnou měnit k lepšímu – pakliže ovšem za „lepší“ považujeme to, že člověk sám sobě lépe rozumí a přiblíží se sám sobě, více rozumí tomu, co se okolo něj děje a je srozuměn se svým postavením. Je připraven realisticky uchopit skutečné problémy a racionálně je řešit. Ten manžel či manželka, který k tomuto stavu dospěje, ovšem zcela ztratí mentální spojení s partnerem, který zůstane sedět před televizí a zírá na Ordinaci v růžové zahradě nebo fotbal, ať hraje kdokoliv s kýmkoliv.

Rozumějte: nic proti zírání do televize – alespoň nic proti tomu z hlediska šťastného manželství – ale musí tak činit OBA. Pokud každý kouká na svůj seriál a fotbal (případně na stejný) a panuje v tom shoda, tak tady máme šťastné „konzumní“ manželství, proti němuž nelze nic namítat. Problém nastává v momentě, kdy se manželství stane „dvourychlostním“, a pro každého se stane příjemně strávený večer něčím úplně jiným.

Mám důvod se domnívat, že pro poměr mezi „kreativci“ a „konzumenty“ je stejný, jaký platí pro téměř jakékoliv rozložení čehokoliv, totiž 20:80. I známý neurolog a propagátor své vědy doc. František Koukolík tvrdí, že mezi lidmi je 20 % deprivantů, tedy osob, které se nacházejí na hranici kriminality, ale tuto hranici nepřekročí. To jsou všichni notoričtí stěžovatelé, prudiči a lidé, o kterých získáte dojem, že se s nimi nelze domluvit na základě ani jednoho z obvyklých komunikačních prostředků, tedy na základě rozumné domluvy, úplatku nebo hrubé síly...

Stejně tak vám statistici potvrdí, že 80 % problémů je tvořeno

dvaceti procenty ze všech možných původců (tedy když máte 100 % lidí z jakékoliv skupiny, tak problémy z nich dělá jen 20 %.) Jestliže je pravda, že existují dva přístupy k životu a ty jsou v obyvatelstvu rozloženy 20:80, pak lze spočítat pravděpodobnost, s jakou se potkají dva nestejně typy, jejichž manželství nemá šanci uspět.

Protože sama jsem s matematikou na štíru, zadala jsem na svůj facebookový profil následující prosbu o pomoc: „Když je zastoupení ve 100 % osob s charakteristikou "A" 20 % osob a s charakteristikou "B" 80 % osob, jaká je pravděpodobnost, že se v páru ocitnou spolu osoby s charakteristikou A+B?“

Pod statusem se strhla diskuse, že jsem se až začala bát, nicméně nakonec se páni matematici shodli na tom, že „pravděpodobnost průniku dvou jevů A, B, tedy pravděpodobnost, že jevy A, B nastanou současně, je rovna součinu pravděpodobnosti jednoho jevu a podmíněné pravděpodobnosti jevu druhého; podmíněnost je v tomto případě daná tím, že A a B jsou doplňkem toho druhého.“ Což, přeloženo do češtiny, znamená, že 32 % párů bude smíšených. Tímto děkuji svým FB přátelům Tomáši Krejčovi a Martinovi Martu Chejstovskému za matematické potvrzení toho, co jsem už dávno tušila: Okolo 30 % párů se rozvede vždycky, protože to vyplývá ze statistiky. Není to moc potěšující, ale je lepší to vědět a být na to alespoň teoreticky připraven.

Kromě osobních odlišností, způsobujících rozpad manželství, ještě existují různé způsoby komunikace. I když jste oba stejně zaměřeni, máte stejné názory na svět a vlastně není důvod, proč byste se měli rozvádět, stejně se kvůli odlišnému způsobu komunikace rozvedete.

Zkuste se zamyslet nad pravým významem slova „nerozumět si“. Je to úplně stejné, jako kdybyste spolu mluvili každý jiným jazykem a ani jeden z vás by neuměl jazyk toho druhého,

ba nevládli byste ani žádným jazykem společným. Lidé mají velmi různé způsoby komunikace a vyjadřování myšlenek, ba i vyjadřování citů, a to úplně pomímám fakt, že každý vidí realitu trochu jinak. Přenosem myšlenek pomocí jazyka, naukou o metodách správného chápání textů (i mluveného slova, samozřejmě) se zabývá filozofická a filologická věda, zvaná hermeneutika, což je ovšem tak těžká disciplína, že ji ponechávám váženému čtenáři k samostudiu. Dílo Hanse-Georga Gadamera, čelného představitele hermeneutiky, bych ostatně také řadila k protirozvodovým terapiím, protože než tohle přečtete, tak zapomenete, že vůbec nějakého partnera máte.

Pro naše použití je třeba vzít v úvahu, že i jazyk lásky má svoje rozličné výrazové prostředky; každý vyjadřuje, přijímá a dává lásku jinak. Nesouvisí to s jazykem jako takovým, protože všichni mluvíme česky. „Jazyky lásky“ jsou způsoby, jakým dáváme lásku najevo. Děje se tak následujícími způsoby: slova ujištění, pozornost, přijímání darů, skutky služby a fyzický kontakt.

Většina žen vyjadřuje svoji lásku „skutky služby“ a za projevy lásky považuje „pozornost“, případně dary. Většina mužů považuje za důkaz lásky fyzický kontakt. Pokud si nevyjasníte, jakým jazykem hovoříte a jaký jazyk očekáváte od svého partnera, je způsob komunikace asi stejně úspěšný jako mezi Číňanem hovořícím mandarínštinou a Arabem ovládajícím jako jediný cizí jazyk tuarézštinu.

Pakliže si dáte práci s překladem, tak možná zjistíte, že v interpretaci manželky „skutek lásky“ manžela, který nastrká prádlo do pračky a vyluxuje, bude hodnocen výše než vyznání s kyticí růží. Stejně tak pro manžela bude pořádný sex, poskytnutý vlastní chotí, vyznáním lásky ve stejné hodnotě, jako kdyby strávila celý den nad láskyplným žehlením ložního prádla, což nenávidí, ale někdo to, ksakru, udělat musí. Potom je tady ještě

jeden obrovský původ konfliktů, jemuž se říká „psychomotorické tempo“. Jsou v zásadě rovněž dva typy, které můžeme pracovní nazvat „parní válec“ a „žihadlo“. Parní válec jede pomalu, leč stále. Nezastaví jej nic. Jede si svým tempem, které vypadá jako nesmírně pomalé, ale zato je stálé. Žihadlo bleskurychle parní válec předjede a pak vyčkává za rohem, až ho parní válec dojede. Pamatujete si na onu strašlivou vraždu Ireny Neffové jejím manželem? Podle toho, co prošlo médií, se mi zdá, že Irena byla žihadlo a její muž byl typický parní válec. Samozřejmě, že nic nemůže omluvit vraždu, ale jestliže média zaznamenala a rozšířila i to, že se Irena svému manželovi vysmívala za to, že je pomalý, můžeme pochopit, v čem ten problém spočíval. Klasický konflikt parního válce, kterému prostě vybuchla pára... Jeví se mi, že „paroválcovnost“ je převážně mužská vlastnost a „žihadlovost“ je především ženská vlastnost. Ale může tomu být i úplně opačně.

Tyto dvě rozdílné povahové charakteristiky se mohou uplatnit a projevit svůj zhoubný vliv i u jiného druhu vztahů. Například moje dítě je také klasický „parní válec“ a já jsem „žihadlo“. Když jsem si tento náš rozdíl uvědomila a zkorigovala podle toho své chování k dceři, drasticky mezi námi ubylo konfliktů. Proto dříve, než podáte, mé milé dámy, návrh na rozvod, podívejte se prosím, jestli váš drahý parní válec náhodou nesupí konstantní rychlostí ve vašem závěsu a stačí trochu posečkat (mezitím si odskočit do solária, na manikúru a podrbat s kamarádkami) a on mezitím dorazí.

Kromě toho nemohu nevzpomenout své draze milované matky, dámy téměř osmdesátileté, více méně šťastně setrvávající již více než padesát let ve svém prvním manželství. Máti tvrdí, že pokud od doby, kdy začnete svému vlastnímu muži vtoukat do hlavy, že by to mělo být tak a tak, a dobou, kdy váš muž přijde s vlastní geniální myšlenkou, že by to mělo být kupodivu právě tak, jak jste říkala vy, uplyne doba nikoliv delší než dva roky, pak máte šťastné

manželství. Stačí tedy trochu trpělivosti a pak máte brilantního manžela a šťastné manželství...

Opět malé shrnutí:

1/ Nuda je normální a nutno proti ní aktivně bojovat. Je úplně nezávislá na manželství.

2/ Lidé si mohou přestat rozumět proto, že jeden má aktivní a druhý spíše pasivní způsob života. Ani jedno není špatně, ale rozdílné povahy nejdou dohromady.

3/ Důvodem nepochopení v manželství může být, že každý mluví jiným jazykem lásky, což jsou slova ujištění, pozornost, přijímání darů, skutky služby a fyzický kontakt.

4/ Dalším důvodem nepochopení může být rozdílné psychomotorické tempo. Jeden jede pomalu a pořádkem, druhý rychle a se zastávkami. Obě tyto rychlostní charakteristiky by se neměly vylučovat, ale spíše lépe nacházet. Pokud víme, tak žádný pilot formule 1 se nerozvedl s manželkou kvůli tomu, že dodržovala padesátku v obci.

5/ Ať stojí za vašimi manželskými/partnerskými problémy cokoliv, zajisté už dobře víte, že jediným člověkem, kdo je může vyřešit, jste vy sám/sama.